

színjáték, vagyis passió és moralitás), a többbit pünkösdi szombatján adták elő.

A drámaszerzőket ekkor már inkább a történelmi témák érdekelték, ezt bizonyítják az ószövetségi királyokról szóló darabok (*Jero-boám*, *Joachim megszabadulása*, *Senmacherib bukása*), a történelmi háttérrel is bemutatott mártírtörténetek (*Szent Vitus*, *Numerianus császár és Szent Babylas története*), vagy a Zápolya Jánosról és Bebek Imréről szóló (jezsuita eredetű) magyar történelmi dráma. Mellettük már olyan divatos magánéleti témák is megjelennek, mint a szülők és a gyermekek viszonya (*Eleodora*, *Átkozott gazdagság*), de ezeknél is fontos morális kérdéseket vizsgálnak a szerzetes-tanárok. A csíksomlyói színjátszás sokszínűségét mutatja a kötet egyetlen (szintén jezsuita eredetű) vígjátéka is (*András Kovács királysága*).

Nemcsak a témaválasztás újszerű, hanem a drámaszövegek formája is: a korábban szinte egyeduralkodó verses formát felváltotta a próza, csak a kötet egyetlen passiójátéka őrizte meg a verses formát Jézus jeleneteinél.

Míg a korábbi csíksomlyói köteteknél csak bizonytalanul tudtunk azonosítani egy-egy szerzőt, ebben a kötetben már minden színjátékszövegnél szerepel a neve, az előadó osztály és öt esetben a teljes szereposztás is. A kötet hat ferences szerzője közül Ferentzi József Vitus és Kézdi István Gracián drámaírói életműve (4-4 különböző műfajú drámával) önmagában is figyelemre méltó.

Sorozatunknak e kötetében is magyarázó jegyzetek segítik a betűhíven közölt szövegek megértését, s a jegyzetek a szerzőkről, az előadásról, a szöveg sajátosságairól is sok információt közölnek az olvasóval. Mivel az anyag Európában is egyedülálló, a bevezetőt, a drámák tartalmi összefoglalását és a jegyzeteket angol nyelven is közreadjuk.

FERENCES iskoladrámák V.

RMDE 6/5.

RÉGI MAGYAR DRÁMAI EMLÉKEK XVIII. század

6/5.

FERENCES ISKOLADRÁMÁK V.

FERENCES ISKOLADRÁMÁK V.
(Régi Magyar Drámai Emlékek XVIII. század 6/5.)

A csíksomlyói
Actiones Comicae, *Actiones Tragicae* kötetek
színjátékai (1773–1780)

Szerkesztette
DEMETER JÚLIA

Sajtó alá rendezte
DEMETER JÚLIA
CZIBULA KATALIN
KILIÁN ISTVÁN

KÖVÁRI RÉKA (zene)
MISKEI ANTAL (latin szöveg)

Az erdélyi Csíksomlyón a ferences gimnázium diákjai a 18. század elejétől minden évben passiójátékkal vagy valamilyen egyéb vallásos játékkal köszöntötték a nagypénteki vagy a pünkösdi ünnepre érkezőket, a környékbeli katolikus székely közösség tagjait. Ennek a páratlanul gazdag vallásos színjátszásnak fennmaradtak a szövegei is, az 1980-as évektől ismerjük a teljes szövegegyüttest. A *Ferences iskoladrámák* 5. kötetében két késői kéziratos drámagyűjtemény szövegeit adjuk közre. Az *Actiones Comicae* és *Actiones Tragicae* címet viselő füzetekbe bemásolt 13 drámaszöveg az 1773–1780 közötti időszakból való, így a csíksomlyói ferences színjátszás utolsó évtizedének gyakorlatát mutatja be. Ebben az időszakban Csíksomlyó már elvesztette archaizáló és unikális jellegét, s több szálon is bekapcsolódott a magyar nyelvű iskolai színjátszás vérkeringésébe. Elsősorban a jezsuita szerzők (pl. Illei János) és a jezsuita iskoladrámák hatása érződik ennek az évtizednek a repertoárjában, de jelentős a minorita, sőt a piarista szerzők hatása is. A darabok közül ötöt nagypénteken mutattak be (de közülük csak kettő volt hagyományos nagypénteki

4600 Ft

9 789634 561361

Balassi Kiadó